

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον υπό του Υπουργείου της Παιδείας ως τὸ κατ' ἔξακην παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχόν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίας καὶ υπό του Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ως ἀνάγνωσμα ἁριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΤΙΜΗ ΣΥΝΑΡΩΜΗΣ ΔΙ' ἘΝ ἜΤΟΣ
Ἐσωτερικοῦ δραχ. 7.— Ἐξωτερικοῦ φρ. χρ. 8
Δι' ἀνδρομαί ἀρχοῦνται τὴν 1ην ἑκάστου μηνός
καὶ εἶνε προκληρωτέαι δι' ἕν ἔτος.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Η. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ
Ἐν Ἑλλάδι λαπ. 15.— Ἐν τῷ Ἐξωτ. φρ. χρ. 0,15
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ἐν Ἀθήναις
Ὅδῳ Πατησίων, ἀριθ. 11' Β, παρὰ τὰ Κανταῖα

Περίοδος Β'.—Τόμ. 9^{ος}

Ἐν Ἀθήναις, 16 Μαρτίου 1902

Ἔτος 24^{ον}.— Ἀριθ. 11

ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟΝ ΤΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝ ΝΙΚΟΛΑ

(Τέλος. 188 σελ. 76.)

Ὁ Θεὸς τώφερε καὶ μας εἶδεν ἕνας ναύτης· τοῦ εἶπαμε τί εἴμεθα, ἔτρεξε κ' ἐφώνησε ἕναν που εἶχε χάνι· ἔτρεξε κ' ἐκείνος καὶ ἀνοίξε, καὶ γρήγορα γρήγορα ἀναψε ἕνα μεγάλο μαγκάλι· ἔς τὴν στιγμὴν τῶμαθ' ὅτι ἦλθαν καραβοτσακισμένοι ἔς τὴ Μήδειαν, καὶ ἦλθαν ὅλοι νὰ μας ἰδοῦν· μᾶς ἔφεραν σαγιακένια ρούχα, σαλβάρια, γοῦνες, φανέλες· οἱ Μηδεῖαται εἶνε ναυτικοὶ οἱ περισσότεροι, καὶ ὅλοι οἱ ναυτικοὶ λυποῦνται τοὺς ναυτικούς· γιατί· ξεύρουν τί θα πῆ θάλασσα· «ἀπὸ δικό μου πόνεμα πονῶ τὸν πονεμένο», λέγει ὁ λόγος· ἔς τὸ παραβοτάκισμα τὸ δικό μας ἔφεραν ἔς τὸν νοῦν των τοὺς δικούς των κινδύνους καὶ τὴ δίκη των λαχάρα· ἔστ' ἡ συμφορὰ μας ἐσυμπονοῦσαν τὴν συμφορὰ που μποροῦσαν νὰ πάθουν οἱ ἴδιοι.

Ἐκεῖ ἐνθ' ἐκαθόμεσταν τριγύρω ἔς τὸ μαγκάλι, καὶ ἤρχοντο καραβοκώρηδες, ναῦται, μοῦτσι, καὶ τὰ παιδιά τοῦ σχολείου ἀκόμη καὶ μας ἔβλεπαν μὲ περιέργειαν, καὶ εἶμεθα ζεστοί, ζεστοί, ἐσυλλογιζόμενοι τοὺς ἀτυχούς ἐκείνους που ἦσαν ξεπλωμένοι πάνω ἔς τὸν χιονισμένον βράχον καὶ δὲν θὰ ζεσταίνονταν ποτέ τους πειὰ... κ' ἀπ' αὐτοὺς ἐπήγγαζεν ὁ νοῦς μου ἔς τὲς ἀμοιρες φαμίλιες τους!

Μᾶς ἐψήσαν πόντοια μὲ ρῶμι, μᾶς ζεστάναν καλά· μὰ δταν ἔμαθα ὅτι ἀνοίξαν κατάλογο ἔς τὸ καφενεῖον τοῦ καπετὰν Θανάση κ' ἔγραφεν ὁ καθένας ὅ, τι ἤθελε γιὰ βοήθειάν μας, μὲ πῆρε τὸ παράπονον· ἔως αὐτοῦ κατάντησα! δὲν τὸ δέχθηκα ἐπῆγα κ' εὐρήκα ἕνα ἀπὸ τοὺς τσορματζήδες τῆς Μήδειας, τὸν Καραγεώργη, καὶ τοῦ λέγω:

— Εἶμαι καραβοτσακισμένος, ἀλλὰ ἐλεημοσύνη δὲν θέλω· δάνεισέ μου διακόσια γρόσια γιὰ νὰ ντυθῶ, νὰ φάγω μὲ τοὺς ζωγτανούς ναύτας μου· καὶ νὰ θάψω τοὺς πνιγμένους μου· θὰ σοῦ

τὰ στείλω ἅμα πᾶγω ἔς τὴν Πόλιν. Μοῦδωκε ὁ ἄνθρωπος· ἔπειτα τὰ ἀπόβγαλα μὲ τὰ ξύλα καὶ τὰ πανιά τῆς Βαγγελίστρας. Γιὰ διαπόσια γρόσια τὴν ἐπούλησα τὴν Βαγγελίστρα μου! Ἀλλὰ βάρκα δὲν εἴμποροῦς νὰ πάγῃ μὲ τέτοιον καιρὸ ὡς τὸν βράχον, καὶ ἐπήγαμε μὲ δύο βωδάμαξα, ἀπ' ἐκεῖνα που κουβαλοῦν τὸ κάρβουνον, καὶ τοὺς ἐμτζέσαμε καὶ

δύο μεγάλους τάφους καὶ τοὺς ἐθαψαν. Ὑστερα ἀπὸ μίαν ἐβδομίδα ἡ φουρτοῦνα ἔπεσε· μὴ ἀλαμὰ ἐπήγαμε μὲ κάρβουνα ἔς τὴν Πόλιν· ἐμβήκαμε γαυτὴν καὶ ἐπήγαμε ἔς τὴν Πόλιν· ἐκεῖ, ἔπειτα ἀπὸ ἡμέρες μπαρκάραμε ἔς ἕνα ὑδραϊκό καράβι καὶ ἦλθαμε ἔς τὴν Ὑδρα κατὰ τὸν Γενάρη· ἀλλ' ὅσο νὰ ἐλθώμε θρήνος καὶ κλαυθμὸς ἔς τὴν Ὑδρα

α. Ἐνθ' ἐκαθόμεσταν τριγύρω ἔς τὸ μαγκάλι... β (Σελ. 81, σελ. α')

τοὺς ἐσωρίασαμε ἐπάνω εἰς δύο φάβες, πέντε-πέντε· ἡμεῖς ἐρχόμεσταν κατόπι μὲ τὰ πόδια... Δὲν εἴμπορῶ νὰ σας περιγυρῶ τί κηδεῖα ἦταν ἐκεῖνη! ὅλη ἡ Μήδειαν ἦτο ἔς τοὺς δρόμους, εἰς τὰ παράθυρα· ὅλοι ἐκλαίαν τὰδικοχαμένα νειάτα τῶν παλικαριῶν ἐκείνων· ἀλλὰ τὸ πλεῖστον σπαρακτικὸν ἦτο ὅτι δὲν εἶχαν δέκα νεκροκρέββατα νὰ βάλουν τὸν καθένα χωριστά, καὶ τοὺς ἀπλωσαν χάμου ἔς τὴν ἐκκλησίαν, ἔς τὲς δύο φάβες, καὶ τοὺς ἐδιάβασαν τὰ νεκρώσιμα· ὅλοι, νέοι γέροι, παιδιά, ἐκλαίαν σὰν μωρὰ· ἐσκαψαν

τηλέγραφος δὲν ἦταν τότε· νὰ τηλεγραφήσω πῶς γλύτωσα· εἶχε φθάσῃ ἡ εἶδησις ἔς τὸ νησί, πῶς τὸ καράβι τοῦ Καπετὰν Νικόλα ἐχάθηκε σύψυχο, καὶ πῶς ὅλοι πνιγῆκαμε, θυμάσαι, Κονδύλω μου; ἀλλ' αὐτὰ ἄς σᾶς τὰ πῆ καλλίτερα ἢ γιὰγιά σας.

Ἡ γραῖα Κονδύλω, ὡς νὰ εἶχεν ἀνάγκην νὰ ἐκφράσῃ τὴν συγκίνησιν, τὴν ὁποίαν τῆς ἐπροξένησαν αἱ παλαιαὶ ἐκεῖναι ἀναμνήσεις ἄρχισεν ἀμέσως· — Ἦταν Τρίτη, εἶπε, τὸ θυμοῦμαι ἄ-

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΣΟΛΩΜΟΥ

Αγαπητοί μου,

Διάπλους οὗτος διδάσκει ὄλονεν τὸν τράπον, μετὰ τὸν ὅποιον γίνονται τὰ διάφορα εἶδη τῶν Πνευματικῶν Ἀσκήσεων. Τοῦτο μ' ἔκαμνε νὰ συλλογισθῶ, ὅτι ἡ συνθεσις Αἰνιγμάτων δὲν εἶνε ἀποκλειστικῶς παιδικὴ ἀσχολία, καὶ νὰ ἐνθουσιῶ τὸν Σολωμὸν, τὸν μεγαλήτερον ἀπὸ τοὺς ποιητὰς μας...

Καὶ ἄν' οὐ ἔγω εμπρὸς μου τὸ βιβλίον τοῦ Σολωμοῦ, δὲν ἀντέχω εἰς τὸν πειρασμὸν νὰ σας ἀντιγράψω ἐδῶ καὶ μερικὰ ἄλλα μικρὰ καὶ παιγνιώδη στιχογραμμάτια, διὰ νὰ ἰδῆτε τί εὐμάρφα ποῦ εἶνε. Παραδείγματός χάριν, αὐτὸ τὸ ἐπίγραμμα εἰς Ψ' εὐ τ η ν :

δὲν ἠξέστω διατι τοὺς παρέλειψεν ὁ ἐκδοτὴς, — καὶ τοὺς ἔγραψα ἐκ μνήμης ἠὲρ ὄμως ἐν Αἰνιγμ., τὸ ὅποιον ἐπιγράφεται «Σχέσις πολὺπλοκῆ», τὸ εἴη:

Ἀργὰ πάει πέρα Ναύρη τὸ φῶς τοῦ, Τῆ θυγατέρα Τῆς γυναικὸς τοῦ, Παῦχε δικὸς τῆς Φῶς τὸ γαμπρὸ τῆς.

Εἰμπορεῖτε νὰ τὸ λύσετε; Ἐγὼ δὲν το κατάρθωτα.

Καὶ ἄν' οὐ ἔγω εμπρὸς μου τὸ βιβλίον τοῦ Σολωμοῦ, δὲν ἀντέχω εἰς τὸν πειρασμὸν νὰ σας ἀντιγράψω ἐδῶ καὶ μερικὰ ἄλλα μικρὰ καὶ παιγνιώδη στιχογραμμάτια, διὰ νὰ ἰδῆτε τί εὐμάρφα ποῦ εἶνε. Παραδείγματός χάριν, αὐτὸ τὸ ἐπίγραμμα εἰς Ψ' εὐ τ η ν :

Ἡ Μοῦσα ἀλαρποπάτητε κ' εστῆθηκε μπροστὰ μου, Καὶ μούδιε τὴ μύτη σου γιὰ τὴ σκορδομουδιά μου. Μοῦσα, καὶ πῶς νὰ τόνο πῶ, γιὰ νὰ βαλῶ σὲ μέτρο;

— Βάλε του κἀπικὸ ὄνομα, καὶ πέε τὸν Κύρ Πέτρο, στρέψε, Σπρ Πίτερ, κατὰ μὲ τὸ γαλήνῳ σου βλέμμα. Κι' ἂν ἤμπορῆς, βγάλε νοσή ποῦ νὰ μὴν εἶνε [ὄνομα]

Καὶ αὐτὸ τὸ ἐπίγραμμα εἰς Α' ρ π α γ α :

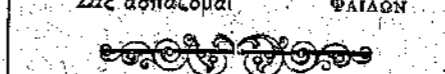
Γέτοια φίλο ἔγω νὰ χάσω! Γιά τρεῖς μέρες θὰ περάσω. Μὲ ψωμακι, μὲ τυρί! Καὶ σὺ, κόκκορε τς' αὐλῆς μου, Γιά τὸ φίλο τῆς ψυχῆς μου Μαῦρο βάρψε τὸ λειρί.

Καὶ τὸ «Ψίχαλο» τί σας λέγει; Ἀκοῦσατε :

Σὲ βλέπω πάντα ποῦ κυλάς. Γιά πέε μου, ψίχαλο, ποῦ πᾶς, Ποῦ πᾶς ἐμπρὸς ὀπίσω; — Τὸν κόσμο νὰ φωτίσω!

Σὲς εὐτυχε νὰπαντήσετε τοιαῦτα ἀψίχαλα», γεμάτα ἀπὸ ἔπαρσιν καὶ δοκισσοφίαν, νὰ βγαίνουν μετὰ τὴν ἀξίωσιν ὅτι θὰ φωτίσουν τὸν κόσμον, ἐν ᾧ αὐτὰ πᾶ ἴδια εὐρίσκονται βυθισμένα εἰς τὸ σκότος τῆς ἀμαθείας; Νὰ δίδουν ἕξασφα συμβουλὰς, ἐν ᾧ αὐτὰ ἔχουν ἀνάγκην συμβουλῶν; Ὁμολογῶ, ὅτι τὸ ψίχαλο τοῦ Σολωμοῦ μοῦ ὑπενθυμίζει μερικὸς μικροσκοπικοὺς δημοσιογράφους, οἱ ὅποιοι ἐπὶ τῶν μαθητικῶν θρανίων συντάσσουν τὰς ἐφημερίδας των; καὶ ἔχουν τὴν ἀφέλειαν νὰ μοιράζον ἀεὶ καὶ ἀριστερὰ τὰς συμβουλὰς καὶ τὰς ἀνορθογραφίας των πρὸς Ὑπουργοὺς, Γυμνασιάρχας, Καθηγητὰς καὶ Διδασκάλους. Δὲν εἶνε Αἰνιγμα καὶ αὐτό;

Σὲς ἀσπάζομαι ΦΑΙΛΩΝ

κῆμα ἑκατόμουν κ' ἔκνετοῦσα 'ς τὸ τελάρο τὸ τσεμπέρι μου κ' ἐσυλλογίζομουν, τὸν Καπετὰν Νικόλα', ἔξασφα ἡ κυρὰ Μπίλιω τοῦ Μπαρμπασταματή, ἀναβαίνει τρεγάτη τὴν σκάλα καὶ βάζει τὸς φωνῆς : — Τῶμαθες; ἄχ, κακὸ πού μας ἔρῃκε! ἔπεσε δὲ τὸ καράβι τοῦ Καπετὰν Νικόλα 'ς τὴ Μαύρη! Θάλασσα, κ' ἐπνίγηκαν ἔλοι, ἔλοι... ἄχ! γραφὸ ποῦ τῶχα! πάει ὁ ἀνδρᾶς μου, πάει τὸ παιδί μου! τί θάποινω τῶρα ἡ χῆρα ἡ ἄρημη μετέσσαρα ὄρρανα! Κ' ἐκτυποῦσε τὸ κεφάλι τῆς μετὰ τὰ χέρια τῆς.

Ὁν ἔσφιξα... καὶ ἔξαναλιγοθύμισα... (Σελ. 82, στ. 6.)

ὄξω τὸ καράβι; ἀλήθεια ἐπνίγηκαν; Καὶ 'ς τὴν ἐρώτησί τους ἀπαντοῦσαν ὀρθῆνοι! ἤρῃνοι! Τὴν Κυριακὴν τοὺς ἐκάναμε τὸ παραστᾶσι μου! Ἄχ, παιδιά μου, τί ἀγριότητα πῶχει τὸ παρασάσιμο! εἶνε κηδεῖα νεκρῶν ποῦ λείπουν τὰ κερμιά τους! θάψιμο μετὰ τὸν νοὺν πεθαμένων ποῦ κείτονται 'ς τὰ βῆθη τῆς θάλασσας ἢ σὲ μακρινοὺς βράχους; δίσκους μεστὰ ἔριχα μετὰ γιὰ τοὺς πολυαγαπημένους μας' ἐγέμισε ἡ ἐκκλησία ἀπὸ δίσκους 'ς τὴν ἀράδα 'ς αὐτοὺς ἔβαλαν τὰ νεκρῶσιμα. Θεέ μου, πῶς βαστῶ ὁ ἀνθρώπος ὑστερα ἀπὸ κατὶ λύπης!

Ὁλο τὸ αἷμά μου μαζεύθηκε 'ς τὸ κεφάλι μου... ἔπεσα λιγοθυμημένη, καὶ δὲν ξέστω κ' ἔγω πῶση ὦρα ἔμεινα ἔτσι. ἀλλ' ὅταν ἦλθα 'ς τὸν αὐτὸ μου κ' ἄνοιξα τὰ μάτια μου εἶδα, τὸν Καπετὰν Νικόλα 'ς τὸ πλάγι μου... τὸν ἔσφιξα... τὸν ἔσφιξα... καὶ ἔξαναλιγοθύμισα.

— Πολὺ λυπητερός, εἶπεν ὁ Καπετὰν Νικόλας, ἦταν καὶ ὁ ἐργασίας μας' ὅταν μας ἔγαλεν ἔξω ἡ βάρκα, μᾶς ἔγινώρισε κάποιος κ' ἔτρεξε καὶ το εἶπε καὶ μαζεύθηκε πληθὺς πολὺ κάτω 'ς τὴν ἀκρογιαλιά, 'ς τὸ τελωνεῖον ἡ μητέρα μου, ὁ πατέρας μου, τ' ἀδελφία μου, οἱ φίλοι μου μ' ἀγκάλιαζαν, ἐκρεμνοῦνταν ἀ-

πάνω μου, μ' ἐφιλοῦσαν, καὶ 'ς τὰ πρόσωπά μας ἀνακατεύονταν τὰ δάκρυά μας. Τὸ ἴδιον καὶ τοὺς ναυτᾶς οἱ δικοί των' ὁ μούτσος ἔπεσε μετὰ ἀναφιλητὰ 'ς τὴν ἀγκαλιά τῆς μάνας του, τῆς κυρᾶ Μπίλιως' ἐξέσχιζαν τὴν καρδιά οἱ ὀρθῆνοι ἐκείνων ποῦ δὲν εἶδαν καὶ τοὺς ἰδιοὺς των 'ς τὴν βάρκα' ἄρχισαν νὰ τοὺς κλαῖν μετὰ καινούργια λύπη' ἐνόμισαν πῶς τοὺς ἔχασαν ἄλλη μιὰ φορὰ.

— Τὸκα τῶρα! (Σελ. 82, στ. 7.) καὶ τὸν ἴδιον χρόνον ἐστειφανώθηκα ἐδοῦλεψα, ἐκέρδησα, ἔκαμα πολλὰ καράβια, καὶ τῶρα βλέπω τριγύρω μου εὐτυχισμένη τὴν γενεά μου. Δοξασμένος ὁ Θεός ποῦ μ' ἄφισε νὰ ζῆσω καὶ νὰ κᾶσω κ' ἔγω τὸ χρέος μου 'ς τὸν κόσμον.

ΔΙΕΙΣΤΟΤΗΤΗΣ Π. ΚΟΥΡΤΙΑΝΕ

ΤΟ ΓΑΤΙ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΙΔΑΚΙ

Ἐ τὴν ἀγκαλιά μου σὲ βαστῶ, μικρό, καὶ σε χαιδεῖω, καὶ τὰ ματάκια σου κυτῶ τὴν ἀθωότη τους ζηλεῖω.

Ἐ τὰ πόδια μου λυπητερὰ ὁ γάτος νιαουρίζει, γιὰ πάντα ἀφῆκε τὴ χαρὰ καὶ σκεπτικὸς γυρίζει.

Γιατί τοῦ πήρες κάθε τί ἀπὸ τὴν πρώτην ὦρα; Μὰ ξεύρει, θάχη ὑπομονή καὶ θά προσμένῃ τῶρα.

Κι' ἔταν 'ς τὸ διάβα τὸ γοργὸ τοῦ χρόνου ποῦ ἔλο τρέχει, θά γίνης σὺ παιδί τρανὸ, γιὰ σὺντροφο θά σ' ἔχη;

Τότε μπορεῖ νὰ μοιρασθῇ μαζί σου κάθε χάδι. Μὰ ὡς τότε μόνο, μόνο ἐσύ, ἀτίμητο πατράδι.

Ἐκ δὲ τὴν «Παιδιὰ τῆς Κόρας μου»

